Anul al 56-le
8 Pagini

EXEMPLARUL { In România 4 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 8 Marți 10 Ianuarie 1939
8 Pagini P

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/938

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Monografiile satelor noastre

Ca să ne dăm bine seama de ceeace reprezintă, în organismul nostru social, celula aceea vie a comunității sătești, este nevoe să cunoaștem toate condițiile de ordine geografică, etnologică, economică și istorică, care au dat naștere satelor pe tot cuprinsul pământului românesc și au contribuit la dezvoltarea lor, la formațiunea structurii lor etnice și a diferitelor lor tipuri de așezare și de grupare: strânse, dese, risipite, cu structura nebuloasă, în formă de galerii, în șiruri paralele, în amfiteatru, în cercuri, poligonale, ș. a.

Prin monografiile satelor vom putea urmări fenomenele felurite, ce s'au produs în cursul timpului, în toate regiunile și au influențat asupra vieței rurale, sub forma de mișcări de populație—emigrări, imigrări, colonizări, transhumanță, strămutări, de prefaceri etnice, sociale, economice și culturale.

Inainte de războiul mondial s'au publicat câteva monografii de sate, în vechiul regat; dar majoritatea lor n'au fost întocmite pe baze strict științifice și după metodele impuse de acest gen de literatură. In Transilvania s'a publicat în 1915 o monografie mai substanțială și metodică a comunei Rășinari — premiată de Academia Română. Autorul ei, d. prof. Victor Păcală, a arătat greutățile ce le-a întâmpinat, ca să culeagă materialul documentar atât de variat și întins și să-l expună așa cum a crezut că ar fi mai bine.

Cum în toate țările civilizate s'a dat și se dă o atenție deosebită monografiilor comunelor rurale, căci materialul ce cuprind e o prețioasă sursă documentară, nu numai pentru etnologi, sociologi, economiști și folkloriști, ci și pentru oamenii de guvernământ cari se ocupă de problemele ce interesează populația satelor, avem și noi nevoe, în România întregită, de asemenea monografii.

După încheierea păcii, Fundațiile culturale regale, sub impulsul și directivele d-lui prof. Gusti, au organizat echipe studențești, care, prin anchetele ce le întreprind în sate, strâng un bogat material în toate domeniile, ce va servi la întocmirea monografiilor comunelor rurale, după metode și procedeuri strict științifice.

Satul românesc a trecut prin multe transformări. Regimul său juridic și administrativ a variat. Condițiile sale de existență din trecut, n'au fost totdeauna prielnice desvoltării și consolidării lor. De aceea, multe sate, ce se numeau până la 1850 „grămezi" ,au dispărut; iar cele care au rămas, sub forma de comune, n'au avut la dispoziție mijloacele necesare ca să se dezvolte și să progreseze. Populația lor a fost decimată de boli, din cauza lipsei unei organizații serioase sanitare și igienice, iar gospodăriile țărănești nu s'au putut înfiripa acolo unde condițiile economice erau rele.

Apoi, în unele regiuni din zona frontierelor actuale, sub dominațiunile trecute, s'au infiltrat în satele românești, elemente străine, care au modificat structura lor etnică și au contribuit la sărăcirea populațiunii lor autohtone.

De aceea monografiile satelor, dacă se vor face în condițiile arătate, prin materialul lor documentat, în toate direcțiile, vor fi de un folos imediat pentru rezolvarea multor probleme de interes național, social, economic și cultural.

DANZIG

Danzigul este iarăși la ordinea zilei. Telegramele din Londra anunță că cercurile britanice bine informate consideră ca foarte probabilă alipirea Danzigului la Germania.

Chestiunea Danzigului a format multă vreme un obiect de discordie între Germania și Polonia.

Se știe, că pentru a se asigura Poloniei o ieșire la mare orașul Danzig a fost detașat de Germania și pus sub protecțiunea Societății Națiunilor. In acelaș timp însă, o parte din litoral, locuită de o populație poloneză, a fost pusă sub suveranitatea Poloniei. Societatea Națiunilor a numit un înalt comisar care, împreună cu reprezentanții orașului, a elaborat o constituție, care a fost apoi aprobată de Societatea Națiunilor. Orice modificare a Constituției necesită autorizația prealabilă a Societății Națiunilor, după cum aceasta are dreptul de a cere orașului liber să introducă modificări în Constituția lui și orașul liber e obligat să le accepte. Inaltul comisar, reprezentant al Societății Națiunilor, are, pe lângă atribuții privitoare la aprobarea Constituției și atribuții de natură administrativă, judiciară, de control și de protecțiune. Intr'un cuvânt, influența Societății Națiunilor asupra Danzig-ului este dominantă.

Statul polonez se bucură de o serie de drepturi, echivalente cu adevărate „servituți". Astfel, orașul liber este încorporat în teritoriul vamal al Poloniei și supus legislației și tarifului vamal polonez. Executarea legilor și perceperea diferitelor taxe sunt încredințate, în virtutea convenției de la Paris din 1920, unor funcționari locuitori din Danzig dar sub controlul general al administrației centrale vamale poloneze. Orașul Danzig capătă însă un procent din încasările vamale ale statului polonez. Exploatarea, administrația și controlul căilor ferate de pe teritoriul orașului liber sunt încredințate Poloniei, care are deasemenea în sarcina ei conducerea afacerilor externe ale Danzig-ului și protejarea naționalităților din Danzig cari locuesc în străinătate. Reprezentanții diplomatici și consulari ai Poloniei reprezintă în acelaș timp și orașul Danzig. Polonia acordă executorul reprezentanților consulari străini la Danzig, după o prealabilă înțelegere cu autoritățile orașului liber.

De la crearea orașului liber au fost multe diferende care au fost aduse în fața Societății Națiunilor. Pentru evitarea lor, diminuarea fricțiunilor și mai ales reducerea numărului litigiilor dintre Polonia și Danzig, care mai ales în primii ani se înmulțise considerabil, Consiliul Societății Națiunilor prin rezoluția de la 11 Iunie 1925 a întărit autoritatea înaltului comisar recunoscându-i dreptul de mediațiune și, în particular, acela de a consulta, înainte de a se pronunța într'o chestiune, experți desemnați de Societatea Națiunilor.

Firește, Germania n'a fost nici odată mulțumită de organizarea dată orașului Danzig prin tratatul de la Versailles. Totuși, în urma tratatului de neagresiune încheiat cu Polonia, problema părea, cel puțin pentru moment, scoasă de la ordinea zilei. Aceasta nu însemna însă că Germania a renunțat la realizarea Danzig-ului.

Telegramele din Londra, care anunță probabila alipire a Danzig-ului de Germania, adaugă că Anglia și Franța ar vrea ca Societatea Națiunilor să nu fie obligată să intervie și pentru aceasta ele ar propune retragerea înaltului comisar.

In această eventualitate Polonia ar trata direct cu Germania și acordul între ele n'ar mai privi Societatea Națiunilor.

Această soluțiune — în cazul când știrea se confirmă — ar indica o desinteresare a celor două mari puteri occidentale de o chestiune a cărei soluțiune prevăzută în tratatul de la Versailles n'a urmărit decât un interes strict polonez. Dacă prin negocieri directe Polonia poate găsi o altă soluțiune în apărarea intereselor ei, Franța și Anglia socotesc că nu ar avea nici Societatea Națiunilor nu trebue să intervie într'o chestiune pe care — spun telegramele din Londra — „polonezii preferă să o rezolve direct pe răspunderea lor".

Franța nu admite nici o mediație in conflictul cu Italia

Populația orașului Tunis a făcut o primire călduroasă d-lui Daladier (x)

Paris, 7 (Rador). — Corespondentul agenției „Ștefani" transmite:

In cercurile politice franceze se afirmă că, în cursul conversațiilor ce se vor duce Marți la Quai d'Orsay între miniștrii francezi și britanici, d. Daladier va declara d-lui Chamberlain în mod categoric că respinge orice eventualitate de conferință în patru pentru examinarea divergențelor italo-franceze și că exclude în același timp orice posibilitate de aranjament sau tranzacție între Italia și Franța printr'o persoană interpusă.

Italia nu renunță

la niciuna din revendicările ei față de Franța

Un articol senzațional din publicația oficioasă italiană „Relazioni Internazionali"

Roma, 7 (Rador). — Corespondentul agenției „D. N. B." transmite:

Azi se împlinesc patru ani dela încheierea acordului Laval-Mussolini. Cu acest prilej, publicația oficială „Relazioni Internazionali" analizează într'un articol relațiile dintre Franța și Italia, dela încheierea acestui acord.

Revista spune că în acest interval, Franța a devenit tot mai mult dușmana poporului italian.

Acordul Laval-Mussolini — declară „Relazioni Internazionali" — recunoștea pe deantregul drepturile și aspirațiile italiene și funcțiunile sale în echilibrul european, ca și drepturile sale în Etiopia; Franța își lua obligația de a duce în Europa o politică de colaborare, contrarie oricărei politici de război, de alianțe și de încercuire.

FRANȚA E ACUZATA CA N'A RESPECTAT ACORDUL LAVAL-MUSSOLINI

Dar s'au făcut iluzii false. Și revista înșiră 13 puncte, care, după părerea sa, ar explica atitudinea contrarie tratatului, adoptată de Franța. Punctele cele mai principale sunt următoarele:

— Franța opune o rezistență tot mai mare revendicărilor germane în Europa.

— Ea a favorizat politica sancțiunilor.

— Franța a încheiat o alianță cu Sovietele, alianță îndreptată numai contra Germaniei și Italiei și care este în opoziție directă cu acordul dela Roma.

— Ea a pus la dispoziție bazele sale navale și bazele sale aeriene, în favoarea unor terțe puteri, contra Italiei.

— A încheiat acorduri de stat major.

— Franța a îngreuiat recunoașterea imperiului italian.

— A favorizat operațiile contra politicii italiene în Spania și a făcut jocul bolșevicilor spanioli.

— A violat continuu, pe ascuns și fățiș, drepturile italienilor în Franța și în Tunis.

— Franța a dat ajutor emigranților italieni.

— A susținut cu bani o propagandă anti-italiană.

— Insfârșit, a făcut tot ce i-a stat în putință, pentru a restrânge libertatea de acțiune a Italiei în Europa Centrală și Orientală.

ITALIA GATA SA-ȘI SATISFACA REVENDICARILE PE CALEA ARMELOR

„După regularea relațiilor italo-engleze—continuă „Relazioni Internazionali" — Europa se sprijină pe trei temeiuri: Italia, Germania și Anglia. Franța se exclude singură din această tripartită și va rămâne exclusă până când socotelile ei cu Italia vor fi regulate și până când va fi recunoscut și satisfăcut toate drepturile Italiei față de Franța, în Europa, în Mediterana și în Africa.

Franța va trebui să-și dea seama că trebuie să satisfacă drepturile firești ale Italiei, fie prin negocieri, fie prin recurgerea la arme, care va aduce soluția necesară.

Franța joacă un joc primejdios, subestimând tăria Italiei și a instrumentului său militar. De aceia, ar putea avea o mare desiluzie.

ITALIA NU SE TEME DE FRANȚA

Italia nu se teme de Franța, căci poporul italian este gata de război nu numai din punct de vedere militar, dar și în domeniul moral și încă în proporții foarte întinse. In această privință, nu pot fi îndoieli nici cu privire la faptul că axa ar intra imediat în funcțiune.

In eventualitatea unui război, Franța ar avea deci în fața ei un bloc capabil să sfărâme orice rezistență, printr'o voință unică în istoria popoarelor și printr'o forță de rezistență capabilă să învingă toate dificultățile materiale.

Dacă Europa vrea să trăiască în pace, trebuie să se ivească o nouă Franță, o Franță dreaptă în apărarea revendicărilor sale de țară conservatoare și mai echitabilă în recunoașterea revendicărilor altor țări, o Franță care se va adapta climatului Europei.

Franța singură are a hotărî de destinul ei. Dacă curajul va învinge frica, Europa își va păstra pacea. Dacă nu, ea va merge spre o nouă criză".

Fostul locotenent al lui Stalin a incercat să se sinucidă

Varșovia, 7 (Rador). — Corespondentul agenției „DNB" află din Kiev că Postișev, fostul locotenent al lui Stalin în Ukraina, a încercat să se sinucidă în închisoare. Incercarea a dat greș, deoarece gardienii au intervenit în ultimul moment, împiedicându-l de a-și realiza planul.

xxx◆xxx

Un nou vas de război german

Berlin, 7 (Rador). — Crucișătorul de bătălie „Scharnhorst" lansat la 30 Octombrie 1936 a fost pus în serviciu azi după amiază.

Acesta este cel dintâi crucișător de bătălie pus în serviciu dela renașterea marinei de război germane. Vasul are 26 mii tone.

xx○●○xx

Cu prilejul agresiunei din Săcele

de N. BATZARIA

Nu încape îndoială că justiția, căreia au fost deferiți, va pedepsi, așa cum li se cuvine, pe sălbaticii agresori din comuna Baciu-Săcele. Așa cum cititorii au luat cunoștință din ziarul nostru, câțiva locuitori unguri din acea comună s'au repezit asupra unor copii de români, cari, în sărbătorile Crăciunului, umblau din casă în casă cu „Steaua" și cu „Irozii", vestind, potrivit unei străvechi datini creștinești și românești, Nașterea Mântuitorului, și i-au bătut crunt până la sânge.

Vina bieților copilași? Absolut nicio vină, decât că — așa cum scrie corespondentul nostru — „reprezentau unul din cele mai vechi și respectate obiceiuri creștinești" — și „românești", adăugăm din partea noastră.

E adevărat, copiii, în număr de opt și cu toții elevi de școala primară română din comuna Baciu, cântau românește și atât în „stea", cât și în podoabele lor cu „Irozii", aveau, bine înțeles, tricolorul românesc.

In aceste manifestații de afirmare românească, precum și într'o mentalitate, care, precum vom arăta mai jos, dovedește că se încăpățânează în a nu se schimba, trebue căutat mobilul pentru sălbatica agresiune.

...A, da, s'ar putea să se invoace, ca o circumstanță ușurătoare pentru agresori, faptul că ei făcuseră o ședere destul de prelungită la cârciumă, deci se găseau într'o stare de ebrietate sau vecină cu ebrietatea.

Dar în cazul de care ne ocupăm, starea de beție agravează, iar nici decum nu ușurează vina derbedeilor dela Baciu. Dictonul latin „in vino veritas" rămâne pururi adevărat. După cum la sau mai bine zis după câteva pahare de vin, omului i se desleagă limba și destăinuește ceeace păstrează ca un secret în stare normală, tot așa beția îl îndeamnă și-i dă curaj să săvârșească fapte pe care le-a gândit și le-a dorit, dar n'a îndrăznit să le comită în stare normală.

De altfel, oricât de completă ar fi starea de ebrietate a cuiva, ea nu se manifestă prin acte de agresiune împotriva unor copii nevinovați și cari îndeplinesc un act creștinesc, deci un act vrednic de tot respectul.

Pentru a găsi adevărata explicație a ticăloșiei dela Baciu, este nevoe să mergem cu două decenii și ceva în urmă, precum mai e nevoe să scoatem în evidență unele stări de lucruri

(Continuare in pag. 2-a)

Rezultatele anchetei intr'o afacere de spionaj

Geneva, 7 (Rador). — *Poliția federală este pe cale de a termina ancheta deschisă cu privire la afacerea de spionaj în care sunt amestecați detectivul Paul Rochat și Virginia Capt, care acum câteva zile a încercat să se sinucidă în închisoare.*

Cei doi inculpați vor fi judecați de Curtea penală federală.

Autoritățile par să se afle în fața unei organizații de spionaj perfect pusă la punct, în folosul unei puteri străine, care ar fi primit comunicări de ordin militar, referitoare la sistemul de apărare al frontierelor elveției.

Germania construește mereu submarine

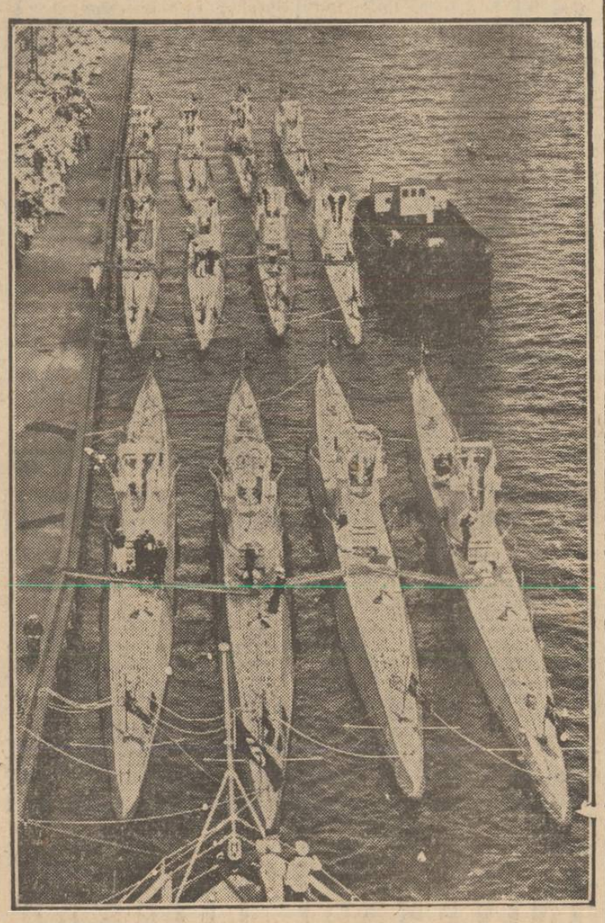

Flotila de submarine noi „Wodding", vizitând portul Swinemünde

FILME

Deși a parcurs sute de chilometri, a rămas tot singur în compartiment. Niciodată n'a simțit mai mult și mai adânc lipsa unui tovarăș.

Spre a-și alunga gândurile amare, desface pachetul cu alimente. Atunci, un sbârnâit îl anunță aterisarea unei muște pe măsuța vagonului.

Așa dar, mai era cineva acolo. Și, după cât își aduce aminte, o zărise la plecarea trenului. Totuș, nu l-a supărat nici cel puțin prin piruete de-asupra capului cu deficit de păr.

Altădată, ar fi alungat-o. Acum, o privește cum s'apropie, încet, încet, de bunătățile încă neatinse. Manevrele ei îl interesează. Și se reține dela cel mai ușor gest, ca să n'o intimideze. Discret, musca se sue pe cașcaval și jocul aripilor arată că-i place. Din când în când, ea scrutează atitudinea călătorului: prudența e mama înțelepciunei. După ce mănâncă o firimitură de pâine, s'așează pe o oglindă din perete, prin care privește pe tovarășul de drum, cu simpatie dar și cu siguranța că ar avea timpul să decoleze înainte de a suferi o eventuală agresiune.

Uimit și obosit, călătorul se întinde pe fotoliile libere.

Un sbârnâit — și musca este pe mâna lui. Gestul reflex de gonire nu intervine. Ea nu doarme; altfel, el nu i-ar simți un infim dinamism pe dosul palmei. Și așa cum s'a așezat și cum îl privește, par'că i-ar spune:

— Să nu mă crezi ingrată. Nu vreau să-ți tulbur odihna. Din potrivă, țin să-ți dovedesc că, atunci când recunoștința este tot mai rară la oameni, poți s'o găsești la noi.

Don José

SCRISORI DIN LONDRA

DOUĂ RĂZBOAIE

de AUGUR

Londra, Ianuarie

Marile preocupări ale diplomației internaționale șomează încă, și după sărbători. Să profităm de acest calm, spre a vedea mai deaproape ce se petrece la militari, cari au ales tocmai sfârșitul anului, ca să se agite mai sgomotos. Cele două războaie care se desfășoară acum — în Spania și China — nu arată nici-un semn că ar vrea să se oprească. Mai ales în Spania, operațiile militare au devenit violente.

Bătălia care se desfășoară acum în Catalonia a avut o prefață foarte curioasă. Se împrăștiaseră știrile despre o revoltă serioasă în Spania naționalistă. Unii vorbeau despre o adevărată revoluție împotriva lui Franco. Curgeau rapoartele privitoare la situația turbure din interior și la oboseala armatei. Experții ajungeau la concluzia de neînlăturat, că generalul Franco se afla în neputință de a întreprinde vreo manevră spre a rupe frontul republicanilor, ca să ajungă în cele din urmă la o concluzie definitivă a conflictului între cele două partide învrăjbite de mai mult de doi ani. In fiecare zi știrile deveneau mai precise.

Dacă la început se vorbise de o înfrângere, curând se ridicară glasuri ca să anunțe o ofensivă republicană care ar mătura pe naționaliști dinaintea ei. Unii dintre noi găseau aceste știri cam suspecte. Dar dacă încercai

(Continuare în pag. 2-a)

Presa engleză evidențiază mesajul de Anul Nou al M. S. Regelui Carol II

Londra, 7 (Rador). — „Vom păstra alianțele noastre și amiciția prietenilor noștri și vom încerca să consolidăm noi prietenii, însă ne vom apăra drepturile cu energie și însuflețire".

Acest pasagiu din mesagiul de Anul Nou al M. S. Regelui Carol II al României, continuă să fie reprodus de presa engleză, care acordă un loc de frunte telegramelor corespondenților din București, cu detalii asupra organizării Frontului Renașterii Naționale.

Ziarele relevă deasemeni faptul că salutul roman adoptat în România este însoțit de urarea „Sănătate!"

„Daily Herald" accentuiază că populația țării arată mare entuziasm pentru noul regim, cu atât mai mult cu cât el își are înscris în programul său apărarea integrității teritoriale a României.

Succesele călușarilor români la Londra

Londra, 7 (Rador). — *Călușarii români veniți să participe la festivalul internațional de dansuri populare au stârnit, ca și în trecut, admirația Londrei.*

Toate ziarele publică fotografii ale echipei române, însoțite de comentarii elogioase și de descrierea simbolică a dansului călușarilor.

Grigore Stan și Cristea Nedelcu, modești plugari din Pădurești-Argeș, s'au văzut ridicați la rangul onor personagii importante, pe care criticii și coreografii s'au grăbit să-i intervieweze asupra originei jocului călușarii.

Ca oaspeți ai asociației de dansuri populare, călușarii români au vizitat azi monumentele mai importante din Londra, înaintea reprezentației de gală ce va avea loc astăseară la Albert Hall.